

Poštovani članovi SPRV,

Od donošenja Uredbe o koeficijentima za obračun i isplatu plata zaposlenih u javnim službama iz 2001 godine koja propisuje da "zaposlenom u školi za decu ometenu u razvoju i nastavniku odeljenja za decu ometenu u razvoju pri redovnoj osnovnoj školi pripada uvećanje od 10% neto zarade", zaposleni u "redovnim školama" koja nemaju posebna odeljenja su na neki način bili diskriminirani, jer iako rade sa decom sa posebnim potrebama i u tom smislu imate iste obaveze kao i nastavnici u školama gde su postojala odeljenja sa decom sa posebnim potrebama ali nisu ostvarivali pravo na uvećanje zarade.

Ovo je u direktnoj suprotnosti sa Zakonom o radu, konkretno članom 104 st. 2 koji propisuje da se "zaposlenima garantuje jednaka zarada za isti rad ili rad iste vrednosti koji ostvaruju kod poslodavca" kao i sa članom 104 st. 3 koji propisuje da se "pod radom jednake vrednosti podrazumeva rad za koji se zahteva isti stepen stručne spreme, odnosno obrazovanja, znanja i sposobnosti, u kome je ostvaren jednak radni doprinos uz jednaku odgovornost."

Konačno, Vrhovni kasacioni sud je pre godinu dana zauzeo drugačiji stav na taj način što je spornu odredbu Uredbe šire (logički) tumačio u korist zaposlenih. U nastavku dajemo izvod iz obrazloženja ove presude "Prostim jezičkim tumačanjem citiranog člana navedene Uredbe jasno je da pravo na uvećanje zarade od 10% imaju, pored zaposlenih u posebnim školama za decu ometenu u razvoju, i nastavnici u redovnim školama sa formiranim posebnim odeljenjem za decu ometenu u razvoju, a koji sa njima rade. Međutim, u situaciji kada je jedan od ciljeva redovnog vaspitno - obrazovnog sistema u našoj zemlji inkluzija, odnosno uključivanje u taj sistem i dece sa teškoćama u razvoju, neophodno je šire, sistemsko i ciljno tumačenje koje je, po oceni Vrhovnog kasacionog suda, pravilno dao prvostepeni sud. Naime, prvostepeni sud je dao šire tumačenje primene citiranog člana, smatrajući da je namera donosioca Uredbe prilikom formulisanja navedenog člana bila da se uvećanje zarade po ovom osnovu za 10% prizna nastavnom osoblju koje u redovnim školama radi sa decom ometenom u razvoju (sa smetnjama, poteškoćama u razvoju), nezavisno od odeljenja u koje su ta deca upisana, a zbog njihovog dodatnog radnog angažovanja i napora koje nesporno svakodnevno ulažu u radu sa tom decom, što opravdava priznanje prava na uvećanu zaradu. Naime, opšte poznata činjenica je da redovne osnovne škole, iako nemaju formirana posebna odeljenja za decu ometenu u razvoju, upisuju takvu decu u cilju njihove inkluzije, razvoja i sticanja obrazovanja zajedno sa decom koja nemaju poteškoće i smetnje u razvoju. I u situaciji bez formiranog posebnog odeljenja, rad sa decom ometenom u razvoju, pa makar se radilo i o samo jednom učeniku, iziskuje povećani radni angažman i dodatne obaveze nastavnika, posebno nastavnika razredne nastave koji sa detetom ometenim u razvoju mora da radi po posebnom napravljenom individualnom obrazovnom planu i programu u odnosu na ostalu decu koja nastavu pohađaju po redovnom planu i programu i da bude osposobljen da u proces učenja uključi takvo dete. Po oceni Vrhovnog kasacionog suda, to svakako iziskuje veći napor nastavnika u radu i upravo ta činjenica o posebnom sistemu rada i dodatnom radnom angažovanju nastavnika u radu sa detetom sa smetnjama u razvoju, a u cilju savladavanja gradiva i detetovog obrazovanja, predstavlja dovoljan osnov za priznanje uvećane zarade tom nastavniku, nezavisno od činjenice što u redovnoj školi ne postoji posebno formirano odeljenje za decu ometenu u razvoju..."

Pojednostavljeno, nastavnik ima pravo na naknadu štete u visini neisplaćene uvećane plate za rad po individualnom obrazovnom planu i programu sa detetom ometenim u razvoju, i to u redovnoj osnovnoj školi koja za tu vrstu rada nema formirano posebno odeljenje, jer se dodatnim angažovanjem radi sticanja znanja pogoduje primeni inkluzivnog obrazovanja.

Dakle, naše mišljenje je da su oni zaposleni koji rade sa decom ometenom u razvoju u inkluzivnom sistemu obespravljani i da imaju pravo na sudsku zaštitu, tako da im bude plaćeno 10% uvećanja zarade za prehodni period koji nije plaćen (najduže 3 godine). Naše očekivanje je da bi u ovakvom sporu trebali da uspeju oni koji se nalaze u opisanoj situaciji. U suštini to bi bio jednostavan spor sa okvirno 3 održana ročišta koji ne bi u prvostepenom suđenju trajao duže od 6 meseci.

SPRV je za svoje članove omogućio besplatno zatupanje pred sudom a od troškova koje će zainteresovani imati su sudske takse. Što se tiče troškova veštačenja traži se način da i ono bude besplatno.

U tom smislu, svaki tužilac bi trebao da plati dve takse (na tužbu i presudu). Na ovom linku je kalkulator sudskih taksi <http://www.le.os.sud.rs/kalkulator-sudske-takse/> .

Naime, visina sudske takse zavisi od vrednosti spora a to je iznos ukupnog potraživanja. Kako se tužbom traže tri godine u nazad, recimo na neto platu od 50.000,000 rsd to je 5.000,00 rsd mesečno ili 180.000,00 rsd za tri godine. Ove dve takse iznose po 13.400,00 rsd, jedna se plaća po utuženju a druga pošto spor bude okončan. Pored glavnice tužioci imaju pravo i na kamatu koja se računa od svakog pojedinačnog (mesečnog) potraživanja. Na ovom našem primeru, kamata bi bila oko 27.000,00 rsd (oko 15%), što se takođe dosuđuje zaposlenim zajedno sa sudskim troškovima koje imaju tokom parnice.

Zainteresovani članovi osnovnih sindikalnih organizacija javljaju se predsedniku školskog sindikata, koji potom šalje email sa spiskom zainteresovanih na adresu sprv@teamnet.rs i putem telefonskog razgovora na tel. br. 064/8500383 ili 0216624421 informiše se o daljim aktivnostima u cilju realizacije prava zainteresovanih članova Sindikata.

U Novom Sadu,
16.11.2020. godine

Pravni tim SPRV